

зростання витрат. Для відновлення цього сектора важливо забезпечити сприятливі умови через державне регулювання, стимулювання адаптації, впровадження інновацій та цифрових рішень. Це стане основою для сталого економічного розвитку України у майбутньому.

Перелік використаних джерел:

1. Ключковська В.О., Ключковський О.В., Трегубов О.С. (2023). Макроекономічні аспекти відновлення функціонування малого та середнього бізнесу в контексті повоєнної відбудови національної економіки України. Економіка і організація управління. Вип.1(49). С.89-98.
2. Леонова Б., Островська О., Круш, В. (2023). Підвищення стійкості фінансового стану суб'єктів малого бізнесу. Економіка та суспільство, (56). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-56-65>.
3. Малюта Л., Коваленко А., Сорокопуд Г. Економічне становище вітчизняного бізнесу в сучасних умовах воєнного стану. Матеріали X Всеукраїнської науково-практичної конференції пам'яті почесного професора Тернопільського національного технічного університету імені Івана Пулюя, академіка НАН України Миколи Григоровича Чумаченка: «Соціальна відповідальність як основа інноваційного розвитку бізнесу», (Тернопіль, 18 листопада 2022 року). Тернопіль: ТНТУ. 2022. С. 49-50.
4. Мурована Т. (2023). Вітчизняне підприємництво в умовах воєнного стану: основні тенденції та методи підтримки. Економіка та суспільство, (47). <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-47-49>.
5. Чалюк Ю. О. Сценарії соціально-економічного розвитку ЄС після BREXIT та COVID. Вчені записки ТНУ імені В. І. Вернадського. Серія: Економіка і управління. 2020. Том 31(70). № 4. С. 25-32.

УДК 658.5

Дикий Юрій

аспірант 1 року навчання

Тернопільський національний університет імені Івана Пулюя

м. Тернопіль, Україна

Науковий керівник: Юрик Наталія

кандидат економічних наук, доцент

доцент кафедри менеджменту та адміністрування

Тернопільський національний університет імені Івана Пулюя

м. Тернопіль, Україна

Yurii Dykyi

1st year Postgraduate Student

Ternopil Ivan Puluj National Technical University, Ukraine

Scientific supervisor: Nataliia Yuryk

PhD (Economics), Docent

Associate Professor of the Management and Administration Department

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Ternopil, Ukraine

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ СТРАТЕГІЇ В ДІЯЛЬНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

ROLE AND SIGNIFICANCE OF INNOVATION STRATEGY IN ENTERPRISE ACTIVITIES

Сучасні умови економічної нестабільності та кризових явищ суттєво впливають на підприємницьку діяльність як на національному, так і на міжнародному рівні. Часті економічні, політичні, та соціальні кризи змушують підприємства адаптувати свої стратегії управління для забезпечення стійкості та конкурентоспроможності на ринку. У контексті таких викликів інноваційні підходи до управління набувають особливої важливості, оскільки вони дозволяють підприємствам не лише реагувати на зміни, але й проактивно розробляти нові моделі діяльності.

Економічна нестабільність призводить до змін у попиті, збоїв у постачанні, зростання витрат на ресурси, що створює загрозу виживанню та розвитку бізнесу. Традиційні підходи до управління вже не можуть повною мірою відповідати викликам часу, тому виникає необхідність у пошуку та впровадженні новітніх управлінських рішень. Інноваційні стратегії дозволяють швидко адаптуватися до змін у зовнішньому середовищі, знаходити нові можливості для росту і розвитку навіть у складних умовах.

Інноваційні стратегії управління стають потужним інструментом для підприємств, оскільки вони сприяють не лише адаптації до зовнішніх змін, але й забезпечують проактивний підхід до ринкових коливань. Впровадження цифрових технологій, автоматизація процесів, а також застосування сучасних методів аналізу великих даних допомагають бізнесу швидше оцінювати ризики та приймати зважені рішення. Крім того, інноваційний підхід сприяє розвитку креативності в організації, мотивує персонал до створення нових ідей, покращує внутрішні комунікації та оптимізує робочі процеси.

У сучасних умовах особливо важливим стає стратегічний підхід до управління змінами, який дозволяє підприємствам розробляти довгострокові плани дій і вчасно реагувати на нові виклики. Адаптація бізнесу до умов глобалізації, збільшення використання онлайн-платформ та вихід на нові ринки – це лише деякі із стратегій, які сьогодні активно використовуються для забезпечення стабільності. Такі заходи дозволяють компаніям не тільки зберігати конкурентоспроможність, а й знаходити нові можливості для зростання, навіть у нестабільні часи.

Крім того, все більше компаній впроваджують інноваційні стратегії стійкого розвитку, що враховують екологічні, соціальні та економічні аспекти. Прагнення до екологічної відповідальності не лише сприяє позитивному іміджу бренду, але й допомагає залучати клієнтів та партнерів, які поділяють цінності сталого розвитку.

Відповідно, інноваційні стратегії в умовах кризи можуть стати не лише інструментом виживання, але й потужною основою для успішного та стійкого розвитку бізнесу в довгостроковій перспективі.

Інноваційна стратегія слід визначити, як комплексний підхід до управління підприємством, спрямований на впровадження нових ідей, технологій, продуктів або процесів з метою підвищення конкурентоспроможності та стійкості бізнесу. Вона включає розробку та реалізацію унікальних рішень, які дозволяють компанії ефективно реагувати на зміни в зовнішньому середовищі, швидко адаптуватися до нових ринкових умов, а також створювати нові можливості для росту.

Інноваційна стратегія охоплює різноманітні напрямки діяльності:

- продуктові інновації – розробка нових або вдосконалення існуючих продуктів, які краще задовольняють потреби споживачів;
- процесні інновації – оптимізація виробничих або управлінських процесів для підвищення ефективності, зниження витрат та покращення якості;
- маркетингові інновації – впровадження нових методів просування, комунікації та взаємодії з клієнтами для кращого охоплення цільової аудиторії;
- організаційні інновації – зміна структури управління, запровадження гнучких моделей роботи, які підвищують продуктивність та мотивацію співробітників.

Загалом, інноваційна стратегія дає можливість підприємству бути проактивним, формувати нові тенденції на ринку та знаходити нестандартні рішення для подолання кризових ситуацій. Вона є важливим фактором успішного розвитку бізнесу у швидкоплинному та конкурентному середовищі. Сучасна інноваційна стратегія підприємства повинна бути гнучкою, і в разі ринкових змін вона швидко трансформується в іншу стратегію [1, С.30]. Чинники, що суттєво впливають на формування гнучкості будь-якої стратегії представлено та узагальнено на рисунку 1.

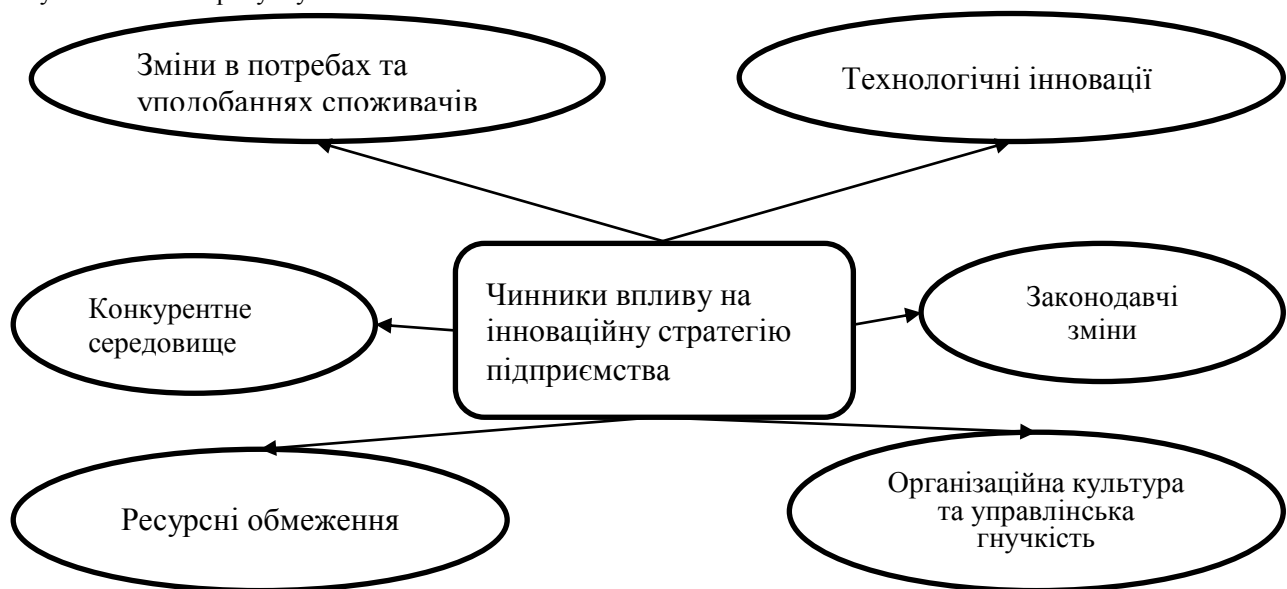

Рисунок 1. Чинники впливу на інноваційну стратегію підприємства

Розглянемо більш детально основні чинники, які впливають на формування гнучкості стратегії підприємства:

1. Зміни в потребах та уподобаннях споживачів. Сучасний споживач стає все більш вимогливим і очікує від компаній адаптації під власні потреби та індивідуальні уподобання. Цей аспект вимагає від підприємства постійного моніторингу ринку, аналізу змін у поведінці клієнтів і швидкого впровадження нових продуктів або послуг, які відповідають актуальним трендам. Успішна адаптація до цих змін дозволяє підприємству зберегти лояльність споживачів і розширювати клієнтську базу.

2. Технологічні інновації. Технологічний розвиток диктує необхідність впровадження нових інструментів і підходів у бізнес-процеси. Інноваційні технології, такі як автоматизація, штучний інтелект,

аналіз великих даних (Big Data) та хмарні обчислення, сприяють підвищенню ефективності, зниженню витрат і забезпечують конкурентні переваги. Компанії, які не встигають інтегрувати нові технології, ризикують втратити свою частку ринку через відставання від конкурентів.

3. Конкурентне середовище. Суттєвий вплив на гнучкість стратегії має інтенсивність конкуренції в галузі. Для збереження конкурентоспроможності компанія повинна бути здатною швидко адаптуватися до дій конкурентів, змінювати ціни, удосконалювати якість продукції, розробляти нові маркетингові стратегії. Динамічна адаптація до ринкових умов дозволяє утримувати та навіть зміцнювати позиції на ринку.

4. Законодавчі зміни. Постійне оновлення законодавчої бази та нормативних вимог створює нові виклики для бізнесу. Компанії повинні швидко реагувати на зміни в податковому, трудовому або екологічному законодавстві, щоб відповідати новим стандартам і уникати можливих штрафів або обмежень. Це також стосується впровадження міжнародних стандартів, особливо для тих підприємств, які прагнуть працювати на глобальних ринках.

5. Ресурсні обмеження. Компанії часто працюють в умовах обмеженості ресурсів, як-от фінансові, матеріальні, кадрові та інші. Ефективне управління ресурсами допомагає максимально використовувати їх для досягнення цілей. Це може включати оптимізацію витрат, перерозподіл ресурсів, інвестування в розвиток персоналу чи автоматизацію. Підприємства, які вміють адаптивно керувати ресурсами, здатні ефективніше реалізовувати стратегію, незважаючи на зовнішні та внутрішні обмеження.

6. Організаційна культура та управлінська гнучкість – здатність підприємства впроваджувати зміни всередині компанії, залежно від рівня відкритості до інновацій та готовності персоналу до адаптації. Компанії з гнучкою організаційною культурою легше переходять на нові моделі роботи, швидше приймають рішення і сприяють розвитку творчих ідей, що є критично важливим для успішної інноваційної стратегії.

Отже, щоб інноваційна стратегія залишалася гнучкою, підприємства повинні постійно аналізувати зовнішнє середовище, прогнозувати можливі зміни та підтримувати здатність адаптуватися до нових умов господарювання і постійно продукувати інновації.

Узагальнюючи результати дослідження, слід відмітити те, що інноваційні стратегії відіграють ключову роль у забезпеченні конкурентоспроможності підприємств у сучасних умовах нестабільності. Гнучкість у реагуванні на зміни в потребах споживачів, впровадження новітніх технологій і здатність адаптуватися до конкурентного середовища є важливими факторами успішного розвитку підприємства. Ефективне управління ресурсами та організаційна культура, відкритість до змін і підтримка інновацій допомагають підприємствам швидко пристосовуватися до нових ринкових умов та викликів.

Перелік використаних джерел:

1. Прушківська Е. В., Авраменко К. О. Інноваційні стратегії розвитку міжнародних компаній в умовах глобалізації. *Economics Bulletin*. 2020. №4. С. 28 -35.